

Sygn. akt VIII U 224/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 9 stycznia 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury poczynając od 17 stycznia 2014r.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 224/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2014. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do emerytury w niższym wieku w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 6 lat i 3 miesiące takiej pracy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Podniósł, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał w latach 1976r. – 1992r. Nadto wskazał, iż taki charakter jego pracy wynika z zeznań świadków, o przesłuchanie których wniósł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, że odwołujący nie spełnia warunków do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie osiągnął wieku 60 lat. Równocześnie organ rentowy poinformował, iż nie uznał ubezpieczonego za pracę w warunkach szczególnych okresu pracy od 7 kwietnia 1976r. do 31 sierpnia 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. ponieważ nie przedłożył on stosownego świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Równocześnie ZUS wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych zaliczył odwołującemu, z wyłączeniem okresów pobierania zasiłku chorobowego, zatrudnienie od 1 września 1992r. do 31 grudnia 1998r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G..

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

W dniu 29 listopada 2013r. ubezpieczony J. K., urodzony (...) złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Do 31 grudnia 1998r. udokumentował ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy – okoliczności te były niesporne pomiędzy stronami.

Na podstawie złożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy organ rentowy uwzględnił mu do 31 grudnia 1998r., okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 6 lat i 3 miesiące, tj. zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w latach 1992 - 1998. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 7 kwietnia 1976r. do 31 sierpnia 1992r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

W okresie od 7 kwietnia 1976r. do 31 sierpnia 1992r. ubezpieczony J. K. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...)

w G.. Przedsiębiorstwo to zajmowało się pracami budowlanymi. Zakład ten w głównej mierze wykonywał prace związane z początkowym etapem budowy, jak prace ziemne, fundamentowa, a także uzbrojenie terenu pod budowę. W ramach tego przedsiębiorstwa wydzielona była baza sprzętowo – transportowa, gdzie był zlokalizowany ciężki sprzęt budowlany taki, jak: dźwigi, spychy, koparki oraz samochody ciężarowe o ładowności powyżej 12 ton w ilości około 300 jednostek. W tym zakładzie byli zatrudnieni głównie kierowcy i operatorzy sprzętu ciężkiego oraz dyspozytor. Był również wydzielony odrębny warsztat remontowy, zajmujący się wyłącznie naprawami i remontem uszkodzonego sprzętu. W bazie transportowej nie było samochodów osobowych, a jedynie kilka mniejszych samochodów jak ŻUK, które były używane wyłącznie przez służby zaopatrzeniowe i dyspozytora. Z końcem sierpnia 1992r. przedsiębiorstwo to uległo likwidacji. Na bazie majątku bazy transportowej od 1 września 1992r. powstało Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G., które, tak jak poprzednio baza transportowa świadczy usługi sprzętem ciężkim i transportowe przy użyciu samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 12 ton.

Ubezpieczony w trakcie zatrudnienia w tej bazie transportowej, zarówno w okresie kiedy była częścią Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w G., jak i w okresie, kiedy stanowiła odrębny podmiot, tj. Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G., pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 12 ton, gdyż tylko takie samochody ciężarowe były na terenie tej bazy. W praktyce były to tzw. ciągniki siodłowe, tj. samochody ciężarowe służące do przewozu różnego rodzaju materiałów i maszyn na naczepach, jak cysterny do przewozu cementu i innych materiałów pylistych, wywrotki do przewozu żwiru, piachu i innych materiałów sypkich, czy też tzw. lawety do przewozu maszyn budowlanych o masie kilkudziesięciu ton. Pracował co najmniej 8h dziennie, ale często również w godzinach nadliczbowych, nawet po 16 - 20h na dobę, bo takie były potrzeby zakładu i niewystarczająca liczba kierowców ze stosownymi uprawnieniami. Z tego też względu nie zajmował się naprawami samochodu, w razie jego awarii. Takimi naprawami zajmował się warsztat mechaniczny, w którym mechanicy naprawiali uszkodzone maszyny, zatem kierowcy nie wykonywali prac mechanicznych. Jako że kierowców było mniej niż samochodów ciężarowych, odwołujący w razie awarii samochodu odstawiał go do warsztatu i przesiadał się na inny samochód ciężarowy i dalej świadczył pracę.

Sąd ustalił również, że po zmianie pracodawcy we wrześniu 1992r. charakter i wymiar jego pracy nie uległ zmianie. Natomiast ZUS zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia u nowego pracodawcy.

Razem z ubezpieczonym w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G., jak i w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. pracowali Z. G. – dyspozytor, przełożony odwołującego i T. M. – kierowca-operator.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadków Z. G. i T. M. (zapis nagrania protokołu z rozprawy w dniu 15 kwietnia 2014r. minuty od 3:54 i nast.), a także w oparciu o akta osobowe ubezpiezonego (koperta k.18). Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków są spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpiezonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U.

z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpiezonego będącego pracownikiem.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Kwestie posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpienia do OFE nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył do takiej pracy okres 6 lat i 3 miesiące.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony J. K., będąc zatrudnionym w okresie spornym w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton, co po doliczeniu tego okresu do dotychczas uwzględnionych przez organ rentowy, pozwala na uznanie że legitymuje się co najmniej 15 latami takiej pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Sąd uznał, że w okresie spornym odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane z pracą kierowcy samochodu ciężarowego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że odwołujący nie przedłożył za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Na marginesie wypada zauważyć, że po zmianie pracodawcy charakter i wymiar pracy odwołującego nie uległ zmianie, a ZUS uwzględnił mu ten okres do pracy w warunkach szczególnych, bowiem odwołujący przedłożył za ten okres świadectwo pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że z momentem osiągnięcia 60 lat, tj. z dniem (...) odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia (...)(...) tj. od ukończenia 60 lat.

SSO Mariola Szmajduch

(...)

1.

1. (...)

2. (...)

3. (...).

G.(...)

(...)

(...)